

N:o 74.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående pension å allmänna indragningsstaten för förre sergeanten vid Bohus läns regemente C. J. Stjernman; gifven Stockholms slott den 24 februari 1899.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att för förre sergeanten vid Bohus läns regemente C. J. Stjernman må å allmänna indragningsstaten uppföras en pension af trehundra-sextio kronor, att af honom från och med den 1 januari 1900 årligen under hans återstående lifstid åtnjutas.

De till ärendet hörande handlingar skola vederbörande utskott tillhandahållas, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro
enligt Dess nådiga beslut:

G U S T A F.

Axel Rappe.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 24 februari 1899.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
 WIKBLAD,
 friherre RAPPE,
 ANNESTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 grefve WACHTMEISTER,
 CLAËSON,
 DYRSSEN.

Departementschefen yttrade:

Hos Eders Kongl. Maj:t har löjtnanten vid Jemtlands fältjägare-regemente G. A. Stjernman den 28 november nästlidna år gjort underdånig ansökan derom, att enär hans broder förre sergeanten vid Bohus läns regemente C. J. Stjernman, hvilken år 1897 sökt och erhållit afsked från regementet, dervid lidit af sinnessjukdom och icke varit tillräknelig för sina handlingar, samt C. J. Stjernman, hvars sinnessjukdom varat i 3 å 4 år, numera af läkare förklarats för all framtid otjenstbar, Eders Kongl. Maj:t måtte tillerkänna C. J. Stjernman den

pension, som enligt gällande bestämmelser vore af obotligt vansinne lidande militär tillförsäkrad.

Vid ansökningen finnas fogade tjänsteförteckning, läkareintyg och öfriga handlingar, af hvilka framgår, bland annat, att C. J. Stjernman, som är född den 23 april 1866, den 8 oktober 1884 antagits till volontär vid Bohus läns regemente och den 18 april 1889 befordrats till sergeant i regementet samt den 1 augusti 1891 konstituerats till sergeant af 2 klassen; att han, som på grund af nervös hjertåkomma varit befriad från 1891—1893 års möten, på egen begäran den 3 september 1897 erhållit afsked från beställning på stat; att O. Gill, som under åren 1895 och 1896 tjänstgjort såsom extra läkare vid regementet och derunder haft tillfälle iakttaga C. J. Stjernmans sinness tillstånd, intygat, att denne föreföll långt ifrån normal och att Gill ansåg honom lida af höggradig nervsvaghet (neurasthenia); att legitimerade läkaren F. Svensson uttalat såsom sin öfvertygelse, att C. J. Stjernman redan i september 1897 lidit af sinnessjukdom och varit otillräknelig; samt att öfverläkaren vid Upsala hospital, der C. J. Stjernman numera vårdas, intygat, att denne lider af kronisk sinnessjukdom och antagligen aldrig varder tjänstbar såsom militär, att det måste antagas, att C. J. Stjernman redan i september 1897 varit sinnessjuk, och att den nervsvaghet, som extra läkaren Gill åren 1895 och 1896 iakttagit hos C. J. Stjernman, bör antagas hafva utgjort prodromerna till hans nuvarande sinnessjukdom.

Efter erhållen nådig remiss har chefen för tredje arméfördelningen öfverlemnadt och såsom eget utlåtande åberopat ett af chefen för Bohusläns regemente afgifvet yttrande, deruti regementschefen förklarar, att han, på grund af hvad läkarne intygat, ansåge det vara med billighet och rättvisa förenadt, att C. J. Stjernman behandlades såsom om han blifvit sinnessjuk under den tid, han varit i tjenst, och att C. J. Stjernman fördenskull syntes böra komma i åtnjutande af pension från allmänna indragningsstaten inom den tid, som författningarne i dylikt fall bestämde.

Vidare har medicinalstyrelsen blifvit i ärendet hörd och dervid afgifvit det utlåtande, att den höggradiga nervsvaghet (neurasthenia), hvaraf C. J. Stjernman redan åren 1895 och 1896 lidit, antagligen utgjort förebud (prodromer) till hans nuvarande sinnessjukdom, samt att han vid afskedstagandet i september 1897 sannolikt varit på grund af sinnessjukdom beröfvad förmågan att sina handlingar fritt bestämma och deras följder bedöma.

Slutligen har statskontoret med infordradt underdånigt utlåtande inkommit och dervid öfverlemnadt uppgift från vederbörande länsman, att C. J.

Stjernman eger $\frac{1}{4}$ mantal Dyrhufvud i Ljungs socken jemte åtskillig löseegendom, som af länsmannen värderats till 4,000 kronor för den fasta och 1,000 kronor för den lösa egendomen.

För egen del har statskontoret — under erinran, dels att jemlikt 8:de punkten i nådiga cirkuläret angående ny pensionsreglering för armén den 22 juni 1897 den löntagare, som i minst tre år lidit af lamhet, blindhet eller vansinne, utan att anledning förefunnes, att han kunde återvinna tjenstbarhet, finge, sedan detta förhållande genom föregående undersökning blifvit utredt, utan egen ansökning från tjensten skiljas mot åtnjutande under sin återstående lifstid af pension från allmänna indragningsstaten till belopp, motsvarande den enligt nämnda cirkulär för tjensten bestämda pension och fyllnadspension, dels ock att enligt 1:sta punkten af samma nådiga cirkulär dessa pensionsförmåner utginge för lön ej öfverstigande 1,000 kronor med lörens hela belopp med tillägg för underbefäl, som berättigats till beklädnad eller ersättning derför, af dessa förmånens värde, beräknadt till vissa procent af lönen, eller för sergeant af 2:a klassen till 50 procent — anført, att C. J. Stjernman, i hvars aflöning vid regementet ingått lön 240 kronor och beklädnad 120 kronor, torde, derest han icke sökt och erhållit afsked, med stöd af 8:de punkten af förberörda nödiga cirkulär, vid innevarande års utgång kunnat blifva å allmänna indragningsstaten öfverflyttad med pension till belopp af 360 kronor; och då styrkt blifvit, att C. J. Stjernman icke varit att anse såsom tillräckelig, då han begärde afsked och sålunda gick händelserna i förväg samt beröfvade sig sin lagliga rätt till lön eller pension, syntes statskontoret den underdåniga ansökningen vara af nådigt afseende förtjent, så mycket hellre som C. J. Stjernmans ekonomiska ställning icke vore för hans framtida uppehälle betryggande, hvadan statskontoret tillstyrkte, att nådig proposition måtte till Riksdagen aflåtas om beviljande för C. J. Stjernman å allmänna indragningsstaten af en årlig pension af 360 kronor att utgå från och med den 1 januari år 1900.

Under hänvisning till hvad sålunda förekommit får jag i underdånighet hemställa, det Eders Kongl. Maj:t behagade genom nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

att för förre sergeanten vid Bohus läns regemente C. J. Stjernman må å allmänna indragningsstaten uppföras en pension af trehundra sextio kronor, att af honom från och med den 1 januari 1900 årligen under hans återstående lifstid åtnjutas.

Till hvad departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, uppå tillstyrkan af statsrådets öfrige ledamöter, lemna nådigt bifall; och skulle till Riksdagen aflåtas nådig proposition af den lydelse, bil. n:o 2 till detta protokoll utvisar.
